

Mary Nelson (2010) Empowerment: Kulcs a keresztény közösségfejlesztéshez

Szerkesztői megjegyzés: 'Empowerment' angol eredetű kifejezés, egy szóval magyarra nehezen fordítható, jelentése: Képessé válás segítése, de képessé tétel néven is ismert. Ebben a szöveggyűjteményben **a képessé válás segítése** fogalmát használjuk.

2. rész: Gyülekezet és közösség

Megjegyzés: Amikor a „templom” vagy „gyülekezet” kifejezést használjuk, utalhatnánk bármilyen egyházszerű, hitalapú szervezetre vagy más hasonló egységre. Ebben a kötetben olyan gyülekezetekre fókuszálunk, amelyek erőforrás hiányban szenvedő közösségekben aktívak. A városi-külvárosi kapcsolatok témájában ajánljuk a Linking Arms, Linking Lives [Összekapaszkodó karok, összekapaszkodó életek] című könyvet.

Tony Campolo, az ismert keresztény szociológus mesélte, hogy egyszer meglátogatott egy oaklandi templomot, ahol egy missziós csoport fiatal tagjai végeztek ifjúsági szolgálatot. Egy kis kérdőíves kutatás segítségével felmérték, hogy milyen erőforrások (pl. álláskeresési központok, idősellátás stb.) állnak rendelkezésre a helyi közösségben, és egy-egy gyülekezeti taggal kiegészülve járták a templom körüli utcákat. Bemutakoztak, és megkérdezték: „Van valami, amiért együtt imádkozhatnánk?” Volt, aki becsapta előttük az ajtót, vagy aki nemet mondott, mások viszont megosztották velük aggodalmaikat. Valakinek kirúgták a fiát az iskolából, másnak a férje vált munkanélkülivé, vagy mozgássérült nagynénje kényszerült szobafogságra az akadálymentesítés hiánya miatt. A közös imát követően, távozáskor a srácok minden problémát felírtak egy-egy kártyára. Délután, miután mind visszatértek a templomba, megpróbálták megtalálni a kapcsolatot az emberek igényei és az elérhető erőforrások között. Amikor Tony megérkezett a környékre, és útbaigazítást kért a templomhoz, ezt a választ kapta: *„Arra a templomra gondol, amelyik velünk imádkozik?!”*

GYAKORLAT: (15 perc) Kis csoportokban osszátok meg egymással, hogy szerintetek a gyülekezetek közelében élő emberek hogyan azonosítanák be a templomotokat? Hogyan írnák le? Mít szeretnétek, hogyan írnák le? A kis csoportok készítsenek egy rövid összefoglalást, és ha lehetséges, írják fel gondolataikat egy nagy lapra vagy táblára, amelyet mindenki lát a teremben.

Jay von Gronigan *Communities First [Első a közösség]* című könyvében meghatározza az erőforrás-hiányos közösségekben működő gyülekezetek jelenlétének különböző módjait. Ezek: templom a közösségben (Erőd), gyülekezet a közösségért (Megmentő), és gyülekezet a közösséggel (Társ). Nézzük meg, mi jellemzi e három típust.

Gyülekezet a közösségben (Erőd)

- Nem törekszik a közösség befolyásolására.
- Nem törekszik arra, hogy a közösség tagjai befolyással legyenek rá.
- Erőfeszítéseket és erőforrásokat csak a gyülekezet tagjaira áldoz.
- Leírható „erődként”, amely távol tartja a külvilágot, távol marad a közösség problémáitól és tevékenységeitől.
- Helyet vesz el a környezetétől: sok tagja messziről ingázik a szertartásokra és vissza, a templom nem fizet helyi adót, és összességében terhet jelent a helyi közösség számára.

Gyülekezet a közösségért (Megmentő)

- Szeretne hozzájárulni a közösség épüléséhez, áldássá válni, de ennek feltételeit maga szabja.
- Valamennyi (általában kevés) erőforrást a helyi közösségre fordít.
- A helyi érintetteknek korlátozott hozzáférést és bevonódást biztosít.
- A közösséget saját módján szolgálja, saját céljai érdekében, és nem törődik az abban rejlő értékekkel és lehetőségekkel.
- Helyet vesz el a közösségtől, végez szolgálatot, ám nem fizet adót, és általában véve semleges a hatása.

Gyülekezet a közösséggel (Társ)

- Szeretne hatással lenni a helyi közösségre, és szeretné, ha a közösség tagjai is hatnának rá.
- Jelentős erőforrásokat (idő, energia, anyagi javak) fordít a közösség építésére.
- Részvételi tervezési folyamatokat alkalmaz (a helyi közösség és a gyülekezet bevonásával), amelyek mindkét fél érdekeit és céljait figyelembe veszik.

- Észreveszi és felszabadítja a közösségben rejlő tehetséget, készségeket, erőforrásokat.
- A közösséget összehozó, partneri szerepet tölt be, mindig válaszkész.
- Összességében a közösség javát szolgálja, nem fizet adót.

Hogyan segíthetnénk jobban gyülekezetünk tagjainak abban, hogy új módon lássák, éljék meg és cselekedjék Isten elhívását felebarátaink szeretetére? Egy épp változóban lévő gyülekezet számára hasznos eszköz lehet:

- az ajánlott könyvek egyikének tanulmányozása hosszabb időn át, kis csoportokban vagy közösen;
- egy kis csoportnyi ember összegyűjtése, akik aktív imádsággal járnak közben a felfedezés és a misszió folyamatának sikeréért;
- az itt ajánlott tananyag gyakorlatainak és eszközeinek tanulmányozása és használata a gyülekezet vezetői csapatával;
- saját helyi közösségükben aktív gyülekezetek felkeresése, történetük meghallgatása.

GYAKORLAT: (kis csoportokban) Menjetek mélyebbre gyülekezetetek/szervezetetek elemzésében! Vizsgáljátok meg kapcsolatát a helyi közösséggel! Melyikbe tartozik e három típus közül? Miért? Van esetleg más, jobb leírás, amellyel bemutatnátok templomotokat? Milyen kapcsolatra vágyik a helyiekkel a gyülekezet vezetése és tagjai? Számoljátok be arról, amit megtudtatok a kis csoportokban!

Gyülekezet a közösséggel: a gyülekezet különböző szerepei

A gyülekezet különböző **szerepeket** tölt be a közösséggel való viszonyban. A gyülekezet helyzete, felkészültsége és már létező kapcsolatai az adott közösséggel gyakran determinálják egy bizonyos szerepre. Idővel a gyülekezet különböző szerepekben léphet fel, helyzetől függően. Vizsgáljunk meg néhányat ezek közül!

- **Összehozó:** Az összehozó templom nyitott kapukkal várja az embereket és csoportokat. Helyet biztosít számukra a találkozásra, közös fellépésre egy-egy ügy vagy kihívás kapcsán. Például ha a közösségben uralkodó erőszakkal kell foglalkozni, a templom megfelelő hely lehet, hogy a kis helyi csoportok együtt gondolkodjanak a probléma lehetséges megoldásain.
- **Képesé válást segítő (facilitáló):** Ezekben a szerepekben a gyülekezet meghallja a helyi közösség vezetőinek és másoknak a hangját, amelyek

segítenek felismerni, kit lehet még bevonni. Kapcsolatokat épít, alternatív stratégiákban is gondolkodik.

- **Erőforrást biztosító:** Általában az a feltételezés, hogy az erőforrást biztosító templom pénzzel támogatja a helyi közösséget. Emellett azonban más erőforrásokat is rendelkezésre bocsáthat: felszerelést (pl. fénymásológép) és kapcsolatokat, bevonva a közösség tagjait a helyi üzleti vagy politikai élet világába. A gyülekezet tagjainak készségei és képzettsége szintén fontos erőforrás lehet.
- **Partner és szószóló:** A közösség törekvéseibe való partneri bekapcsolódás különleges készségeket igényel, hiszen fontos, hogy a gyülekezet ne uralja le a közösség vezetését, hanem őszinte partnerséget alakítson ki. Ennek érdekében olyan eseményeket kell szervezni, ahol mindenki egyenlő félként van jelen. A tudáshoz való hozzáférést biztosító konferenciákon való részvétel, a petíciók írása és a választott hivatalnokok felkeresése is együtt történjen, a gyülekezet és a közösség tagjainak együttműködésében.
- **Résztevő és toborzó:** Ebben a szerepben a gyülekezet a közösség szervezeteinek tagja lesz, befizeti a tagdíjat, és részt vesz a toborzásban, amely a közösség kezdeményezéseihez és törekvéseihez szükséges humánerőforrást biztosítja.
- **Szurkoló és bátorító:** Ebben a szerepben a gyülekezet aktívan támogatja a közösség erőfeszítéseit (és elismeri múltbeli eredményeit), függetlenül attól, hogy a sikerekhez ő maga hozzájárult-e vagy sem.

Mit tett Jézus?

Márk 2,3–5 kiváló példát ad az emberek és gyülekezet által betöltött szerepekre:

„Oda akartak menni hozzá egy bénával, akit négyen vittek. Mivel a sokaság miatt nem fértek a közelébe, megbontották annak a háznak a tetejét, ahol ő volt, és nyílást vágva leeresztették az ágyat, amelyen a béna feküdt. Jézus pedig látva a hitüket, így szólt a bénához: »Fiam, megbocsáttattak bűneid.«”¹

Vizsgáljuk meg közelebbről, hogy mit mond ez a szakasz a hatalomávitelről!

Elemzés: Gondos emberek egy beteget visznek Jézushoz, ám problémába ütköznek. Egy **ötletgazdára, kezdeményezőre** van szükség, hogy felmerüljön a tető

¹ A bibliai szakaszok forrása: az 1975. évi új fordítású Biblia javított kiadása, magyar nyelvre fordította a Magyar Bibliatársulat Ószövetségi és Újszövetségi Bibliafordító Szakbizottsága. Budapest: Kálvin Kiadó, 1993.

megbontásának gondolata; **befektetők**re, akik biztosítják a szerszámokat és az ágyat; **megvalósítók**ra, akik felemelik és leengedik a beteget; és **közbenjárók**ra, akik imádkoznak, és hiszik, hogy Jézus meggyógyítja a férfit. (Ez a gondolatmenet egy prédikáció vagy beszéd alapját is képezheti a képessé válás segítése témájában.)

Isten víziója a közösségről

Amikor a gyülekezetéről és a közösségről gondolkodunk, mindig emlékeztetnünk kell magunkat Isten víziójára – arra a merész, elszánt tervre az emberek és közösségek jövőjéről, amelyet Ézsaiás 65,17–24-ben olvasunk:

„Mert én új eget és új földet teremtek, a régire nem is emlékeznek, senkinek sem jut eszébe. Ezért örvendjete és vigadjatok mindörökké annak, amit teremtek. Mert Jeruzsálemet vigasságra teremtem, népét pedig öröme. Vigadozni fogok Jeruzsálemmel, és örvendezni népemmel. Nem hallatszik ott többé sírás és jajgatás hangja. Nem lesz ott olyan csecsemő, aki csak néhány napig él, sem öreg ember, aki magas kort nem ér. Mert a legfiatalabb is százéves korában hal meg, és aki nem ér meg száz évet, átkozottnak számít. Házakat építenek, és laknak bennük, szőlőket ültetnek, és élvezik gyümölcsüket. Nem úgy építenek, hogy más lakjék benne, nem úgy ültetnek, hogy más élvezze. Mert népem élete oly hosszú lesz, mint a fáké. Választottaim maguk élnek munkájuk eredményéből. Nem hiába fáradoznak, nem veszedelemre szülnek, mert az ÚR áldott népe ez, ivadékaival együtt. Mielőtt kiáltanak, én már válaszolok, még beszélnek, én már meghallgatom.”

A keresztény közösségfejlesztés módszerének egyik fő eleme az **Beköltözés – szolidaritásban a közösséggel**. A „szolidaritás” többet jelent a szomszédságnál. Napjainkban létezik egy mozgalom fiatal felnőttek körében, akik beköltöznek erőforráshiányos környékekre, megpróbálják elérni a helyieket, és szolgálni szegény szomszédaikat. Erőfeszítéseiket értékelhetjük pozitívan, ám a tény, hogy bármikor visszatérhetnek saját gazdagabb közösségeikbe, hatással van rá, hogy mennyiben tudnak azonosulni új szomszédaikkal. Ezért, hogy tényleg hatékonyak legyünk, igyekeznünk kell, hogy ne csak belépünk a közösségbe, hanem úgy legyünk jelen, mintha *onnan* is jöttünk volna. Ezt elérni pedig hosszú ideig tart.

Fontos ezt észben tartani, amikor a gyülekezetéről, szolgálatról és közösségről gondolkodunk, mert amikor benne élünk a közösségben, amellyel dolgozunk, és amelyet szolgálunk, a szolgálat belső munkává válik. Napi szinten futunk össze,

Mit tett Jézus?

Az Apostolok cselekedetei 2,42–45 korai keresztények szoros közösségéről számol be, amelynek létrehozására nekünk is törekednünk kell.

„Ezek pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban. Félelem támadt minden lélekben, és az apostolok által sok csoda és jel történt. Mindazok pedig, akik hittek, együtt voltak, és mindenük közös volt. Vagyonukat és javaikat eladták, szétosztották mindenkinek: ahogyan éppen szükség volt rá.”